

Green

อย่างง่ายๆ

ดร.วิฑูรย์ สิมโชคดี
ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม

ทุกวันนี้ นับว่าเป็นเวลาที่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับโรงงานต่างๆ ที่จะปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิต หรือวิธีการผลิต ด้วยการยึดเอาแนวความคิดเกี่ยวกับ “โรงงานสีเขียว” เป็นหลัก (Green Factory)

เพราะความเป็นสีเขียว (Green) ในวันนี้ เป็นทั้งมาตรการจูงใจและมาตรการบังคับในตัว

กระแสอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green) ในขณะนี้ อาจจะเป็นเรื่องที่ทำให้หลายโรงงานอยู่ในภาวะที่อึดอัด เพราะถูกบีบให้เปลี่ยนแปลงวิธีการผลิต หรือวิธีการทำธุรกิจจากทุกภาคส่วน ทั้งที่เกิดจากแรงกดดันของสังคม ชุมชน กฎระเบียบ ข้อกำหนดจากประเทศคู่ค้าและความต้องการของลูกค้า

หลายๆ กิจกรรมมักจะคิดว่าการเป็น green จะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ซึ่งเป็นผลให้เสียเปรียบคู่แข่งและอาจสูญเสียโอกาสทางการค้าด้วย

แต่ในความเป็นจริงแล้ว การเป็น “โรงงานสีเขียว” หรือ “ผู้ผลิตสีเขียว” (Green Manufacturing) จะทำให้ความสูญเสียในทรัพยากรต่างๆ ลดลง ไม่ว่าจะเป็นการใช้วัตถุดิบ น้ำ ไฟฟ้า ที่ใช้น้อยลง มีของเสียน้อยลง สามารถประหยัดพลังงานและลดต้นทุนการผลิตไปในตัว

นอกจากนี้ยังทำให้ลดภาวะการแย่งน้ำและลดมลพิษที่ปล่อยสู่ชุมชนด้วย จึงทำให้โรงงานอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างปกติสุข

ในทางปฏิบัติแล้ว การที่จะเป็น green นั้น เราสามารถเริ่มจากเรื่องง่ายๆ ก่อน โดยอาศัยความคิดด้วยการวิเคราะห์ถึงปริมาณน้ำและพลังงานที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการผลิต แล้วใช้ “หลัก 3Rs” (Reduce, Ruse, Recycle) คือ การลดปริมาณที่ใช้ การหมุนเวียน ใช้ซ้ำและการนำกลับมาใช้ใหม่

เช่นในกระบวนการที่มีการล้างน้ำหลายครั้ง อาจปรับด้วยการนำน้ำล้างน้ำสุดท้าย (สกปรกน้อย) มาใช้เป็นน้ำล้างแรกๆ (มีความสกปรกมาก) หรือการนำไอร้อนกลับมาใช้อุ่นวัตถุดิบเพื่อลดการใช้พลังงาน เป็นต้น

อีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ การจัดการของเสีย เริ่มตั้งแต่การหาทางลดปริมาณของเสียที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น การปรับวิธีการถ่ายของเพื่อลดการหกหล่นรั่วไหล การจัดเรียงชิ้นงานสำหรับตัดปั๊มโลหะ เพื่อลด

เศษเหลือตัด หรือการดักเก็บเศษที่รั่วไหลแล้วหมุนเวียนกลับมาใช้ในกระบวนการใหม่ เป็นต้น

แต่การที่จะทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าจริงๆ นั้น ก็คงต้องพึ่งการทดลองวิจัยและการวิเคราะห์แบบองค์รวมอย่างเป็นระบบ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์ด้วย

หลายโรงงานที่นำ “หลักการ 3Rs” นี้ไปใช้ จะมีการลงทุนที่ไม่มากและมีระยะคืนทุนสั้น จึงช่วยให้โรงงานสามารถลดต้นทุนการผลิตและแข่งขันในตลาดได้

จากสถิติในเรื่องของการจัดการกากอุตสาหกรรม จะพบว่าอุตสาหกรรมต่างๆ มีการปรับตัวค่อนข้างมาก ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องจากภาวะการแข่งขันที่ต้องลดต้นทุนการผลิตและลดค่าใช้จ่ายในการจัดการกาก จึงทำให้อัตราการฝังกลบและเผาทำลายกากหรือขยะของเสียลดลง

และสิ่งสำคัญที่จะช่วยทำให้มีการใช้ประโยชน์จากของเสียได้มากขึ้น ก็คือ การพัฒนาวิธีการจัดการของเสียและความมุ่งมั่นของผู้ประกอบการในการปรับปรุงคุณภาพของเสียให้เหมาะสมที่จะใช้เป็นวัตถุดิบที่กลับมาใช้ใหม่ได้

จึงนับว่า การเป็น Green Manufacturing จะเป็นโอกาสสำคัญของการพัฒนาธุรกิจ สามารถลดต้นทุน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สร้างคู่ค้าและตลาดใหม่

ระดับของความเขียว หรือ green ของแต่ละโรงงานจะขึ้นอยู่กับความพยายามและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยขั้นแรกจะต้องมีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะทำ ขั้นที่สอง คือ การลงมือปฏิบัติให้เกิดผล ขั้นที่สาม คือ การทำให้เป็นระบบ ขั้นที่สี่ คือ การทำจนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและขั้นสุดท้ายก็คือ การขยายผลไปสู่คู่ค้าชุมชน และเป็นแรงบันดาลใจให้เกิดการดำเนินตาม

ที่สำคัญในวันนี้ก็คือ การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ โดยเฉพาะประชาชน หรือชุมชนที่อยู่รอบข้างโรงงานได้มีส่วนร่วมและรับรู้ในขั้นตอนต่างๆ ของความพยายามที่จะเป็น “โรงงานสีเขียว” ด้วย

ที่ว่า Green ง่ายๆ ก็เพราะทุกคนสามารถเริ่มต้นได้ง่ายๆ โดยอาศัย “การคิดเพื่อหาวิธีการปรับปรุง” ก่อนที่จะซื้อหาเทคโนโลยีมาใช้ **ครับผม!**

